

УДК 373.2.09:376-056.36(045)

Криванич Л.Ю.
магістр спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,
Мукачівський державний університет
Розман І.І.
канд. пед.наук, доцент,
Мукачівський державний університет

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Проаналізовано соціально-педагогічні засади інклюзивної освіти, проблеми психолого-педагогічного супроводу діяльності вихователя інклюзивної групи, підходи до виховання дітей. Розкрито проблеми включення дітей з особливими потребами в групи дошкільних навчальних закладів. Наголошено на необхідності врахування багатоаспектних особливостей реалізації спільного виховання дітей в інклюзивних групах.

Ключові слова: дошкільний навчальний заклад, законодавчі документи, діти з особливими потребами, інклюзія, вихователі, батьки.

The socio-pedagogical principles of inclusive education, psychological and pedagogical support are analyzed, different approaches to raising children are analyzed. The peculiarities of psychological and pedagogical support of the activities of an educator of an inclusive group, the problem of inclusion of children with special needs in groups of preschool educational institutions are revealed. Emphasis is placed on the need to take into account the multifaceted features of the implementation of joint education of children in inclusive groups.

Key words: preschool educational institution, legislative documents, children with special needs, inclusion, educators, parents.

Освіта в сучасному світі – пріоритетна галузь від якої залежить інтелектуальний розвиток людини.

Дошкільний вік – важливий період становлення особистості. Дошкільна освіта не тільки формує певну суму знань але і розвиває здібності дітей, їх соціальні і культурні навички. З кожним роком в дошкільному закладі освіти збільшується кількість дітей з обмеженими фізичними і психологічними можливостями. Отже, питання інклюзивної освіти актуальне. Найважливішою

проблемою інклюзивної освіти – розвиток нових підходів до освіти дітей з особливими потребами.

Інклюзія – формування толерантного ставлення до дітей з особливими потребами.

Важливим завданням державної політики в галузі освіти є сприяння у реалізації прав на рівний доступ до якісної освіти дітей з особливими потребами. У законах України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні (1991 р.), «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» (2000 р.), «Про охорону дитинства» (2001 р.), «Про соціальні послуги» (2003р.), «Про реабілітацію інвалідів в Україні» (2006 р.) регламентовано надання освітніх медичних соціальних послуг дітям з особливими потребами [1, с.4].

Суспільство повинно забезпечувати рівні права людей з особливими освітніми потребами. Кожна дитина, її батьки мають право вибору дошкільного навчального закладу за місцем проживання із забезпеченням усіх необхідних для цього умов [2, с.3-6].

Для забезпечення права дітей з особливими потребами на дошкільну освіту в Україні створюється і вдосконалюється мережа дошкільних закладів освіти комбінованого типу де діти разом із здобуттям дошкільної освіти отримують корекційно-реабілітаційну допомогу. Комплекс лікувально-реабілітаційних заходів соціальну адаптацію. У зв'язку з цим посилюється необхідність науково-методичного забезпечення роботи інклюзивних груп.

Аналіз наукових досліджень та практичного досвіду науковців В.І. Бондар, В.В. Засепко, А.А. Колупаєва, М.І. Нікітіна, Л.І. Солнцева, О.П. Хохліна говорять про те, що на сучасному етапі становлення інклюзивної освіти необхідно спиратись на досвід закладів освіти комбінованого типу, медико-реабілітаційних центрів, будинків дитини де працюють кваліфіковані спеціалісти, створено спеціальні умови, напрацьовано методики. Які врахують особливості розвитку дітей.

Впровадження інклюзивної форми навчання та виховання в закладі дошкільної освіти це, насамперед, нові підходи до навчання, виховання. Дитина з особливими потребами повинна почувати себе природно, досягати самостійності, самостверджуватися, набувати навичок, соціальної поведінки[3]. При цьому, вихователі дошкільних закладів освіти повинні виховувати позитивне ставлення здорових вихованців до дітей з особливими освітніми потребами.

Ефективним засобом виховання та навчання є гра. Гра – потужний інструмент впливу на дитячу психіку. Гра володіє терапевтичною функцією,

оскільки в ній негативні життєві обставини переживаються в умовному, а значить, ослабленому вигляді і, крім того, відбувається їх емоційне усвідомлення – катарсис.

Таким чином, при організації корекційно-розвивальної роботи з дітьми, що мають відхилення в емоційному розвитку, необхідно керуватися наступними напрямками:

- корекція відхилень у психологічному розвитку;
- профілактика негативних тенденцій особистісного та інтелектуального розвитку [4].

При роботі з особливими дітьми необхідно враховувати принципи побудови корекційної роботи з дітьми. Із зростанням кількості дітей, які потребують корекційно-реабілітаційної роботи та соціальної адаптації, посилюється необхідність науково-методичного забезпечення роботи інклюзивних груп, визначення готовності педагогів до здійснення своєї професійної діяльності у нових умовах. Враховуючи те, що дитина з особливими потребами має вільний вибір освітнього закладу, кожний педагог повинен володіти певним рівнем сформованості інклюзивної компетентності, що забезпечується необхідним психолого-педагогічним супроводом його діяльності [5,с.4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Поніманська Т.І. Проблеми інклюзивної освіти в дошкільних навчальних закладах // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – Вип. 10(53). – 2014. – С.4.
2. Дичківська І. Інклюзивна освіта: шляхи впровадження / І. Дичківська // Дошкільне виховання. – 2013.– №12.– С.3-6.
3. Козловська С.С. Організаційно-методичні основи запровадження інклюзивної освіти в ДНЗ // Організація інклюзивного навчання у дошкільних навчальних закладах: тематичний збірник праць / упор. А.А. Волосюк; за заг. ред. С.С. Козловської – Рівне: РОППО. - 2014. -15 с.
4. Черепаня Н.І. Основні корекційно-розвиваючі роботи з дітьми з відхиленням емоційного розвитку / Н.І. Черепаня, Т.М. Побережна // Наука та освіта: актуальні проблеми досліджень на сучасному етапі: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. 119-20 травня 2016 р. Мукачєво / ред.кол. :Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ. - 2016.– С. 224.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>